

Satakunnan aluekehittämisen keskustelu 3.2.2022

YHTEISTYÖASIAKIRJA 4.3.2022

SATAKUNTALIITTO
Regional Council of Satakunta

Keskustelun teema 1: Osaavan työvoiman saatavuus, työvoiman liikkuvuus ja osaamistason nosto

Ilmiön/käsillä olevan tilanteen kuvaus	Kehittämisen kärjet/haasteet/mahdollisuudet	Tavoite
Osaavan työvoiman saatavuus on Satakunnassa tärkeä menestystekijä elinkeinoelämän kasvussa sekä kaupunkien ja kuntien elinvoimassa. Osaavan työvoiman saanti ja osaamisen taso nosto on tunnistettu maakunnassa keskeiseksi kehittämisen kärjiksi. Myös Satakunnassa osaavaa työvoimaa siirtyy eläkkeelle ja ikäluokkien pieneneminen aiheuttaa yhä enemmän vaikeuksia osaavan työvoiman saatavuudessa. Satakunnassa on myös useita kasvavia osaamisen keskittyimiä, jotka tarvitsevat lisää koulutettua työvoimaa. Satakuntaan on sijoittunut ja sijoittumassa useita kansainvälisten yritysten investointeja. Osaamisen vahvistamisessa merkityksellistä on vahvistaa koulutusjärjestelmän osalta kumppanuuksia yhteiskunnan eri toimijoiden sekä eri koulutusasteiden kesken. Kumppanuudet vahvistavat myös kasvu- ja muutosalojen, uusien kyvykkyyksien ja muuttuvien osaamis- ja työvoimatarpeiden ennakoitua. Työn murros edellyttää osaamisen päivittämistä, jatkuvaa oppimista sekä työvoiman kohtaan parantamista. Osaamis- ja innovaatioekosysteemin osalta merkittävää on alueellisten kyvykkyyksien kehittäminen, koulutusasteiden välisen keskustelun vahvistaminen, jatkuvan oppimisen ja elinkeinoelämän sekä työelämän osaamistarpeiden huomioiminen samoin kuin osaamistarpeiden ennakointi sekä osaamisfoorumien kokoaminen älykkään erikoistumisen sisältöjen vahvistamiseksi. Satakunnan tilanteesta voi lukea lisää mm. maakuntastrategiasta Tilannekuva	Korkea-asteen koulutuksen kehittäminen sekä eri toimijoita yhdistävän suunnitteluprosessin edistäminen Satakunnassa Väänäsen raportin pohjalta. Jatkuvan oppimisen edistäminen. 200 000 - 225 000 €? Työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton toimenpideohjelman laadinta Satakunnassa. 50 000 €? Innovaatio selvitys: TKI-toimintaan liittyvien tarpeiden ja mahdollisuuksien tarkempi hahmottaminen yhteistyössä elinkeinoelämän kanssa. 75 000 €	Tavoitteena on, että koulutus ja monimuotoiset mahdollisuudet osaamisen kehittämiseen sekä jatkuvaan oppimiseen varmistavat osaavan työvoiman saatavuuden sekä osaamistason nousun. Satakunnan korkeakouluselvityshenkilö Väänäsen raportissa esitetyjä toimenpide-ehdotuksia ja kehittämisajatuksia on pystytty viemään eteenpäin. Satakunnan yritysten, julkisen sektorin ja alueen korkeakoulutoimijoiden kesken on saatu aikaan toimiva keskustelufoorumi sekä luotu yhteinen etenemisstrategia. Työ- ja koulutusperäisen strategian ja toimenpideohjelman kautta voidaan käynnistää työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton toimenpiteitä Satakunnassa. Tavoitteena on, että maakunnan uudistuvat ja innovatiiviset osaamiskeskittymät ja alueen tutkimus- ja koulutusorganisaatiot muodostavat keskenään tiiviin ja tki-toimintaan uutta lisäarvoa tuottavan yhteistyöryhmän sekä toteuttavat kansallisesti ja kansainvälisesti vaikuttavaa, ilmasto- ja kestävä kasvun tavoitteet huomioivaa innovaatiotoimintaa yhteistyössä elinkeinoelämän kanssa.

Poikkihallinnollisuus: Merkitse, mihin eri ALKE-päätöksen osa-alueisiin kehittämisen kärjet liittyvät

☒	Ilmastonmuutoksen hillintä ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen	☒	Osaaminen ja sivistys aluekehityksen voimavarana
☒	Kestävä yhdyskuntakehitys ja toimivat yhteydet	☒	Osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen sekä eriarvoistumisen ehkäisy
☒	Uudistuva elinkeinoelämä ja TKI-toiminnan vauhdittaminen	☐	Aluekehittämisen toimintamalli

Keskustelun teema 1, sivu 2

Toimenpiteet 1–3 kpl	Vaikutukset	Johtopäätökset: Maakunnan ja valtioneuvoston välineet
Korkea-asteen koulutuksen kehittäminen Satakunnassa nk. Väänäsen raportin pohjalta, mm. Yhteinen keskustelufoorumi, tekniikan kandidikoulutus sekä sote-alan koulutus. Toisen asteen koulutuksen kehittäminen ja jatkuva oppimisen edistäminen.	Koulutus ja monimuotoiset mahdollisuudet osaamisen kehittämiseen sekä jatkuvaan oppimiseen varmistavat osaavan työvoiman saatavuuden. Joustava ja uusia toteuttamismahdollisuuksia hyödyntävä koulutus edesauttaa osaamisen kehittämistä uusilla kasvualoilla. Joustavalla ja räätälöidyllä ammatillisella koulutuksella voidaan varmistaa jatkuva oppiminen ja jatkossakin reagoida nopeasti elinkeinoelämän tarpeisiin, esim. muunto- ja täsmätäydennyskoulutuksina.	AKKE sekä AURA-rahoitus prosessin edistämiseen ja kokeiluihin. Pidemmän aikavälin tavoitteiden keskustelu yhdessä mm. OKM:n ja TEM:n kanssa Yhteishankintakoulutuksen hyödyntäminen. Yhteistyön syventäminen JOTPA:n kanssa.
<i>Esim. Satakuntaliitto, JOTPA, Yo-keskus, SAMK, DIAK, Sataedu, Winnova</i>		
Työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton toimintaympäristön kehittäminen Satakunnassa. Työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton toimintasuunnitelman laatiminen. Edistetään kansainvälisten opiskelijoiden integroitumista maakuntaan esim. tukemalla työharjoittelu- ja työpaikkojen saantia.	Työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton edistämällä voidaan löytää ratkaisuja satakuntalaisen elinkeinoelämän osaavan työvoiman tarpeisiin.	AKKE sekä AURA-rahoitus prosessin edistämiseen ja kokeiluihin. Maahanmuuton tiekarttatyö
<i>Esim. Porin kaupunki, oppilaitokset</i>		
Vahvistetaan koulutus- ja tutkimusorganisaatioiden, kehittämistoimijoiden, kuntien sekä elinkeinoelämän tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio toiminnan (TKI) yhteistyötä kokoamalla mm. osaamis- ja innovaatiofoorumit sekä laatimalla innovaatio selvitys.	Vahvistunut TKI-yhteistyö sekä strategiset kumppanuudet ja verkostot edistävät maakunnan osaamista ja erikoistumista.	AKKE sekä AURA-rahoitus prosessin edistämiseen ja kokeiluihin. RRF-rahoituksen hyödyntäminen TKI tiekartta
<i>Esim. Porin yliopistokeskus & kauppakamarit</i>		

Keskustelun teema 2: Elinkeinoelämän ympäristöllisesti kestävä uudistuminen erityisesti bio- ja akkuklusterissa sekä kiertotaloudessa (Green Satakunta)

Ilmiön/käsillä olevan tilanteen kuvaus	Kehittämisen kärjet/haasteet/mahdollisuudet	Tavoite
Satakunnassa vihreä siirtymä muokkaa lähivuosina merkittävästi taloutta. Talouden rakennemuutos ja hiilineutraaliin talouteen siirtyminen edellyttävät maakunnalta ja kunnilta vahvaa panostusta vihreää siirtymää tukevaan elinkeinopoliittikaan. Muutos luo myös Satakunnassa mahdollisuuksia etenkin biotalouteen, akkuklusteriin, uusiutuvaan energiaan, elintarvikeklusteriin sekä kiertotalouteen. Vireillä on useita vihreään siirtymään luokiteltavia yritysten investointihankkeita. Alue on biotalouden kasvulle kilpailukyinen toimintaympäristö. Maakunnan teolliset symbioosit luovat mahdollisuuksia energia- ja materiaali-tehokkaalle sekä hiilineutraalille toimintatavalle. Akku- ja teknologiametalliteollisuuden kilpailukyvyyn edellytyksenä on automaattinen, digitaalinen sekä älykäs tuotanto- ja logistiikkajärjestelmä. Kasvun vauhdittamiseksi tarvitaan syvempää yhteistyötä digitalisaation hyödyntämisessä, mutta myös sähköistymisen luoman kasvun mahdollisuuksien ymmärtämisessä. Esimerkiksi akkuratkaisut ja e-mobility-järjestelmät ovat potentiaalisia kasvun mahdollisuuksia Satakunnalle. Lisäksi mm. akkuketjun tehtaat tarvitsevat automaatio- ja robotiikkaosaamista.	"Green Satakunta"-toiminnan edistäminen: Satakunnan yritysten, julkisen sektorin ja koulutusorganisaatioiden yhteistyön edistäminen sekä yhteisen kehittämisfoorumin käynnistäminen. 200 000 € YKM-Ympäristöllisesti-kestävään maankäyttöön liittyvä kehittämisprosessi. Lisäresurssien tarvekartoitus. 75 000 € YKM-täydennyskoulutuksen suunnittelu: suunnattu sekä elinkeinoelämälle ja julkisille toimijoille. Täydennyskoulutuspilotti Poriin. 75 000 €	Luodaan Satakunnalle vihreää siirtymää edistävä brändi. Käynnistetään brändiä tukevia toimenpiteitä. Pystytään käynnistämään bio- ja akkuklusterin ja uusiutuvan energian, elintarvikeklusteriin kehittymistä sekä kiertotaloutta edistäviä toimenpiteitä. Alueen toimijoiden yhteisen ilmastosuunnitelman sekä maapolitiikan avulla pystytään määrittämään tavoitteet elinkeinoelämän ja kuntien ympäristöllisesti kestäväälle uudistumiselle. Varmistetaan vihreän siirtymän kaavoitusosaaminen tuen ja täydennyskoulutuksen avulla.

Poikkihallinnollisuus: Merkitse, mihin eri ALKE-päätöksen osa-alueisiin kehittämisen kärjet liittyvät

☒	Ilmastonmuutoksen hillintä ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen	☒	Osaaminen ja sivistys aluekehityksen voimavarana
☒	Kestävä yhdyskuntakehitys ja toimivat yhteydet	☐	Osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen sekä eriarvoistumisen ehkäisy
☒	Uudistuva elinkeinoelämä ja TKI-toiminnan vauhdittaminen	☐	Aluekehittämisen toimintamalli

Keskustelun teema 2, sivu 2

Toimenpiteet 1–3 kpl	Vaikutukset	Johtopäätökset: Maakunnan ja valtioneuvoston välineet
"Green Satakunta" – yhteistyön edistäminen. Käynnistetään vihreän siirtymän kehittämisohjelma ja vahvistetaan Satakunnan uudistuvaa, vihreää brändiä.	Yhteistyö koulutus- ja tutkimuslaitosten kanssa vahvistaa elinkeinoelämän kilpailu- ja uusiutumiskykyä ja mahdollisuutta vastata muun muassa ilmastonmuutoksen hillinnän, kulutustottumusten muutosten sekä ympäristö- ja muun lainsäädännön tuomiin haasteisiin.	AKKE sekä AURA-rahoitus prosessin edistämiseen ja kokeiluihin YM, TEM ja MMM mukaan suunnittelu- ja kehittämisprosessiin
<i>Esim. Pyhäjärvi-instituutti, kaupakamarit, Prizztech Oy</i>		
Kasvun vauhdittamiseksi tarvitaan syvempää yhteistyötä digitalisaation hyödyntämisessä sekä sähköistymisen luoman kasvun mahdollisuuksien ymmärtämisessä ja kehittämisessä kestävästi, vihreän siirtymän tavoitteet ja digitalisaation mahdollisuudet huomioiden. Kiertotalouden edistämiseksi tulee kehittää logistiikka- ja liikkumisratkaisuja mm. digitalisaatiota hyödyntäen sekä ottaa käyttöön uusia toimintatapoja ja teknologioita.	Maakunnan kasvualojen sekä innovaatioympäristöjen vahvistaminen ja uudistaminen kestäväen kasvun tavoitteet huomioivalla tavalla.	AKKE sekä AURA-rahoitus prosessin edistämiseen ja kokeiluihin Ekosysteemisopimus. Hiilestä kiinni –kokonaisuus Kunnille suunnattu vähähiilinen kiertotalous – teeman haku (YM)
<i>Esim. SAMK, yo-keskus, Prizztech</i>		
Ympäristöllisesti kestävä alueiden käytön suunnittelu-pilotti. Edistetään ennakoivaa, elinkeinoelämän tarpeista lähtevää innovatiivisten ja älykkäiden ratkaisujen, toimintamallien sekä kokeilu- ja pilotointiympäristöjen sekä tutkimusinfrastruktuuriin kehittämistä vihreän siirtymän tavoitteet ja digitalisaation mahdollisuudet huomioiden.	Toimenpiteet luovat edellytyksiä uusille ympäristöinnovaatioille, esim. päästöjen vähentäminen, kiertotalousratkaisut luonnonvarojen kestäväen käytön edistäjinä. Ympäristöllisesti kestäväällä maapolitiikalla (YKM) ja alueidenkäytön suunnittelulla luodaan edellytyksiä elinkeino- ja yritystoiminnan uudistumiselle taloudelliset, sosiaaliset, ekologiset ja kulttuuriset vaikutukset huomioiden.	AKKE sekä AURA-rahoitus prosessin edistämiseen ja kokeiluihin YKM-pilotin tavoitteiden täsmentäminen ja jatkokeskusteluprosessi. YM, TEM ja MMM mukaan suunnittelu- ja kehittämisprosessiin.
<i>Esim. SAMK, yo-keskus</i>		

Keskustelun teema 3: Maakunnan vetovoiman ja hyvinvoinnin edistäminen

Ilmiön/käsillä olevan tilanteen kuvaus	Kehittämisen kärjet/haasteet/mahdollisuudet	Tavoite
Ikäluokkien pienetessä kilpailu asukkaista koveenee. Paitsi alueen työpaikat ja palvelut, myös imago- ja mainetekijät ja identiteetin kokeminen vaikuttavat siihen, miten houkutteleva ja vetovoimainen alue tai kunta on. Identiteetti, puhdas luonto ja miellyttävä ympäristö ovat vaikeasti jäljiteltävä vetovoimatekijä ja etu kuntien ja alueiden välisessä kilpailussa. Satakunnassa on tarjolla vastuullisesti tuotettuja vetovoimaisia viihtyvyyteen ja matkailuun liittyviä palveluja sekä laadukkaita kulttuuripalveluja ja maakunnassa järjestetään myös tasokkaita, kansainvälisellä tasolla, tunnettuja tapahtumia, joiden merkitys alueen taloudelle on tärkeä. Satakuntalaisten hyvinvointihaasteisiin (Satakunnan hyvinvointikertomus) haetaan ratkaisuja panostamalla toimiin, joilla tuetaan hyvinvointia ja terveyttä sekä vähennetään eri palvelujen tarvetta.	Maakunnan vetovoiman ja mainekuvan parantaminen – kumppanuuspohjaisen kehittämissuunnitelman suunnittelu ja käynnistäminen. 100 000 € Satakuntalaisen elämäntalouden (matkailu, tapahtumat, kulttuuri, liikunta) osaamisen ja palvelujen sekä innovaatio toiminnan ja kumppanuuksien edistäminen osana maakunnan vetovoimaisuuden ja hyvinvoinnin vahvistamista. 50 000 € Asukkaan hyvinvointi fokukseen. Hyvinvointitalouden kehittämiseksi edistetään monitieteistä kehittämistä sekä toimialarajat ylittävää yhteistyötä ja uusia toimintamalleja kuntien, elinkeinoelämän, tutkimus- ja koulutusorganisaatioiden, järjestöjen sekä muun toimijakentän välillä. 50 000 €	Tavoitteena on vetovoimainen maakunta ja hyvinvoivat ihmiset. Tietoisuus Satakunnan mahdollisuuksista kasvaa. Nostetaan esille Satakunnan vahvat osaamiskeskittymät ja hyvät työllistymismahdollisuudet yhdistettynä upean luonnon sekä ympäristön mahdollisuuksiin. Toimivien palveluiden, edullisten asuinkustannusten ja sujuvan arjen maakunta houkuttelee asukkaita ja osaajia. Vahvuutena myös matkailulliset erityispiirteet sekä runsas kulttuuritarjonta ja laaja tapahtumatuotanto.

Poikkihallinnollisuus: Merkitse, mihin eri ALKE-päätöksen osa-alueisiin kehittämisen kärjet liittyvät

☒	Ilmastonmuutoksen hillintä ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen	☐	Osaaminen ja sivistys aluekehityksen voimavarana
☒	Kestävä yhdyskuntakehitys ja toimivat yhteydet	☒	Osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen sekä eriarvoistumisen ehkäisy
☒	Uudistuva elinkeinoelämä ja TKI-toiminnan vauhdittaminen	☐	Aluekehittämisen toimintamalli

Keskustelun teema 3, sivu 2

Toimenpiteet 1–3 kpl	Vaikutukset	Johtopäätökset: Maakunnan ja valtioneuvoston välineet
Maakunnan vetovoiman ja pitovoiman edistämishojelman suunnittelu ja käynnistäminen.	Hyvän elämän mahdollisuudet Satakunnassa on onnistuttu tuomaan nykyistä vahvemmin esille ja maakunnan tunnettuus ja maakuntakuva on kohentunut. Satakunnan osaamiskeskittymät ja niiden työllisyysmahdollisuudet ovat nykyistä paremmin esillä ja opiskelijat kiinnittyvät niihin jo opintojen aikana.	AKKE sekä AURA-rahoitus prosessin edistämiseen ja kokeiluihin. Mm. maakunnan vetovoima- ja pitovoiman edistämishojelman suunnittelu ja käynnistys. Luovan talouden tiekartta RRF-rahoitus
<i>Esim. Satakuntaliitto & kauppakamarit</i>		
Edistetään elämystalouden (matkailu-, kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumaklusterien) palvelu- ja tuotetarjonnan vastuullista kehittämistä sekä yhteistyötä sekä osaamisen yhdistämistä toimialarajat ylittäen. Tuetaan lisäksi toimia joilla vahvistetaan maakunnan hyvän elämän ympäristöjä, edistetään luonnon monimuotoisuuden säilymistä sekä lähiluonnon virkistyskäyttömahdollisuuksia ja vesistöjen tilaa parantavia toimintamalleja.	Satakunnan elämystalouden sekä palvelujen saatavuuden vahvistuminen Toimet edesauttavat luonnon monimuotoisuuden ylläpitämistä ja luonnonvarojen kestävää käyttöä sekä vaikuttavat Satakunnan vetovoimaan viihtyisänä asuin- ja matkailualueena.	AKKE sekä AURA-rahoitus prosessin edistämiseen ja kokeiluihin. Luovan talouden tiekartta Kulttuurimatkailun tiekartta BF –rahoitus mm. Matkailualan kestävä ja digitaalinen kasvu –teema, RRF-rahoitus
<i>Esim. Prizztech Oy, SAMK</i>		
Edistetään (hyvinvointi)palvelujen saavutettavuutta (esim. digitaaliset palvelut, liikkuvat palvelut ja innovatiiviset palvelujen tuottamisen ja saavutettavuuden ratkaisut ja pilotoinnit, palveluketjut) sekä palvelujen tuottamiseen liittyvää yhteistyötä ja integrointia sektorirajat ylittäen.	Palvelujen saavutettavuuteen liittyvillä uusilla ratkaisuilla ja kumppanuuksilla on mahdollista vahvistaa sosiaalista kestävyttä sekä vähentää eriarvoisuutta hyvinvoinnissa, terveydessä ja osallisuudessa.	Yhdyspintatyön vahvistaminen hyvinvointialueella. Asukkaan hyvinvointi fokukseen.
<i>Esim. SAMK, DIAK, Prizztech</i>		